S 65/00- 1897/00-220 V Brně dne 3.11.2000

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve správním řízení č.j. S 65/00-220, zahájeném dne 21.09.2000 podle § 18 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení a v souladu s § 12 zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb. a zákona č. 286/1993 Sb., na návrh účastníka řízení, jímž je společnost Lyonnaise Česká republika s.r.o., se sídlem Praha 2, Španělská 10, IČO 44 85 14 81, právně zastoupená na základě plné moci ze dne 18.09.2000 JUDr. Janou Doškovou, advokátkou AK KLEIN ŠUBRT DOŠKOVÁ, v.o.s., se sídlem Praha 2, Vinohradská 37, ve věci udělení povolení ke spojení podniků Lyonnaise Česká republika s.r.o., se sídlem Praha 2, Španělská 10, IČO 44 85 14 81 a VOK spol. s r.o., se sídlem Davle, Na Javorce 179, PSČ 252 06, IČO 47 54 46 19, vydává po zjištění potřebných podkladů dle § 32 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení a poté co byla účastníku řízení dána možnost vyjádřit se k předmětu řízení a výsledkům šetření toto

r o z h o d n u t í:

Spojení podniků Lyonnaise Česká republika s.r.o., se sídlem Praha 2, Španělská 10, IČO 44 85 14 81 a VOK spol. s r.o., se sídlem Davle, Na Javorce 179, PSČ 252 06, IČO 47 54 46 19, k němuž došlo tím, že na základě Smluv o převodu obchodních podílů, uzavřených dne 13.09.2000 mezi vlastníkem společnosti VOK spol. s r.o. jako prodávající a společností Lyonnaise Česká republika s.r.o. jako kupující nabyla společnost Lyonnaise Česká republika s.r.o., se sídlem Praha 2, Španělská 10, IČO 44 85 14 81 100 % obchodního podílu společnosti VOK spol. s r.o., se sídlem Davle, Na Javorce 179, PSČ 252 06, IČO 49 19 64 30, se dle § 8a odst. 2 zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb. a zákona č. 286/1993 Sb.

p o v o l u j e.

O d ů v o d n ě n í :

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „úřad“) zahájil dne 21.09.1999 na návrh účastníka řízení, jímž je společnost Lyonnaise Česká republika s.r.o., se sídlem Praha 2, Španělská 10, IČO 44 85 14 81, (dále jen „Lyonnaise ČR“), právně zastoupená na základě plné moci ze dne 18.9.2000 JUDr. Janou Doškovou, advokátkou AK KLEIN ŠUBRT DOŠKOVÁ, v.o.s., se sídlem Praha 2, Vinohradská 37, správní řízení ve věci udělení povolení ke spojení podniků Lyonnaise ČR a VOK spol. s r.o., se sídlem Davle, Na Javorce 179, PSČ 252 06, IČO 47 54 46 19 (dále jen „VOK“).

Ke spojení podniků došlo ve smyslu § 8 odst. 2 písm. a) zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb. a zákona č. 286/1993 Sb. (dále jen „zákon“) tím, že na základě Smluv o převodu obchodních podílů, uzavřených dne 13.09.2000 mezi vlastníkem společnosti VOK jako prodávajícím a společností Lyonnaise ČR jako kupující nabyla společnost Lyonnaise ČR 100 % obchodního podílu společnosti VOK. Nabytím 100 % obchodního podílu ve společnosti VOK nabyla společnost Lyonnaise ČR přímou kontrolu nad touto společností a současně tímto krokem došlo k nabytí nepřímé kontroly ze strany společnosti SUEZ LYONNAISE DES EAUX, která je mateřskou společností Lyonnaise ČR.

Při posuzování spojení podniků úřad vycházel z následujících podkladů:

- návrhu na zahájení správního řízení
- dokladu o zaplacení správního poplatku
- ověřené plné moci k zastupování účastníka řízení
- informací o spojovaných společnostech
- úředně ověřených kopií Smluv o převodu obchodních podílů
- úředně ověřených výpisů z obchodního rejstříku spojovaných společností
- informací o provozovaném území společností VOK
- rozboru postavení spojovaných subjektů na relevantním trhu
- prokázání hospodářských výhod spojení.

Skutečnost, že se úřad spojením zabývá byla uveřejněna v Obchodním věstníku č. 40/00 ze dne 4.10.2000. Ve stanovené lhůtě 8 dnů pro podání případných připomínek úřad žádnou připomínku k uvedenému spojení podniků neobdržel.

Ve smyslu ustanovení § 12 odst. 6 zákona úřad umožnil, aby se zástupce účastníka správního řízení před vydáním rozhodnutí vyjádřil k předmětu řízení a k výsledkům šetření. Zástupce účastníka řízení této možnosti nevyužil. Nebyly tedy vzneseny žádné připomínky ani návrhy na doplnění podkladů pro rozhodnutí.

Charakteristika spojovaných subjektů

Společnost **Lyonnaise ČR** vznikla dle výpisu z obchodního rejstříku vedeného Krajským obchodním soudem v Praze, oddíl C, vložka 6636 dne 30. prosince 1991. Je dceřinnou společností společnosti SUEZ LYONNAISE DES EAUX, se sídlem 72 avenue de la Liberté, 92 000 Nanterre, Francie (dále jen „SLDE“). Předmětem podnikání Lyonnaise ČR je dle výpisu z obchodního rejstříku technicko-inženýrská činnost v oblasti provozu vodovodů a kanalizací. Skutečně vykonávanou činností je zastupování zájmů mateřské společnosti v České republice (dále jen „ČR“) a zajišťování servisu a spojení se společnostmi, ve kterých má SLDE majetkovou účast. Jedná se o společnosti: Vodárny a kanalizace Karlovy Vary, a.s., kde drží 49,79 % akcií, VODÁRENSKÁ AKCIOVÁ SPOLEČNOST, a.s., kde drží 33,35 % akcií, Ostravské vodárny a kanalizace a.s., kde drží 44,49 % akcií, Brněnské vodárny a kanalizace, a.s., kde drží 39,09 % akcií, Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava a.s., kde drží 44,38 % akcií a Vodotechnické služby, spol s r. o., kde drží 100% akcií.

SLDE vznikla ve Francii v r. 1997 splynutím dvou firem s více než stoletou historií: LDE, s tradicí vodárenských služeb a Compagnie de Suez, s tradicí bankovních a finančních služeb. Předmětem činnosti SLDE je zásobování měst pitnou a užitkovou vodou, čištění odpadních vod a provádění všech činností v oblasti poskytování služeb obcím a jednotlivcům při vybavování měst a správě životního prostředí. Prostřednictvím svých dceřinných společností působí ve více než 100 zemích

světa, zajišťuje služby pro 77 mil. obyvatel zásobovaných pitnou vodou a 52 mil. obyvatel napojených na kanalizaci.

Společnost **VOK** vznikla dle výpisu z obchodního rejstříku vedeného Krajským obchodním soudem v Praze, oddíl C, vložka 26953 dne 28. ledna 1994. Hlavním předmětem podnikání společnosti je provozování vodovodů a kanalizací v okresu Praha – západ. Veřejné vodovody, veřejné kanalizace, na kterých společnost VOK svůj hlavní předmět podnikání provozuje, nejsou v jejím vlastnictví, nýbrž ve vlastnictví obcí a měst. Provoz pronajatého vodohospodářského majetku zajišťuje na základě koncese udělené Okresním živnostenským úřadem za předchozího souhlasu Ministerstva zemědělství ČR. Společnost nemá žádné dceřinné společnosti.

Relevantní trh

Relevantním trhem je prostorový a časový střet nabídky a poptávky zboží, které je schopno uspokojit určitou, konkrétní potřebu spotřebitele.

Analýza relevantního trhu je založena na samostatném posouzení tří aspektů - výrobkového, geografického a časového.

Výrobkový trh zahrnuje všechny identické výrobky a ty výrobky, které spotřebitelé považují za zaměnitelné nebo nahraditelné vzhledem k jejich vlastnostem, ceně nebo zamýšlenému způsobu použití.

Geografický trh zahrnuje území, kde podmínky soutěže jsou dostatečně homogenní a které může být odlišeno od ostatních území zejména tím, že podmínky soutěže na těchto jiných územích jsou zřetelně odlišné.

Časové vymezení trhu vyjadřuje četnost (pravidelnost a opakovanost) střetu nabídky a poptávky a odlišuje jej od střetu nabídky a poptávky, k níž dochází nahodile, popř. jen ojediněle.

Společnost VOK provozuje infrastrukturní majetek vodovodů a kanalizací na území okresu Praha - západ, který má cca 75,34 tis. obyvatel. S vlastníky infrastrukturního majetku má uzavřeny smlouvy o jeho provozování na různě dlouhou dobu a to 11 smluv na dobu určitou na 5 až 20 let v obcích Dolní Břež, Vestec, Davle, Sloup, Sázava, Hvozdnice, Měchelnice, Petrov, Chlomek, Liběř, Ohrobec, Zvole, Libeň, Vrané, Jílové, Radlík, Studené, Luka, Hrádek, Kamenný Přívoz, Bohuliby a z toho se jedna smlouva vztahuje na 11 obcí v rámci tzv. Posázavského regionu. Na dobu neurčitou má VOK uzavřenu 1 smlouvu a to s obcí Hradištko pod Mědníkem. V r. 1999 společnost VOK zásobovala pitnou vodou cca 25% obyvatel okresu Praha - západ. Objem pitné vody dodané do sítě činil 1 494 tis. m3, objem odvedené odpadní vody činil 570 tis. m3. Na celkovém počtu obyvatel zásobovaných vodou z veřejných vodovodů v rámci ČR má společnost VOK 0,43% podíl. VOK nakupuje již upravenou vodu od PVK ze Želivského přivaděče, a dále ji dodává na území svého teritoria Posázavským skupinovým vodovodem, který je majetkem obcí.

V rámci okresu Praha západ, kde zajišťuje provozování vodovodů a kanalizací mimo společnost VOK působí velké množství společností a jejich seznam se poměrně často mění. Území na kterém působí společnost VOK navazuje na území okresu Benešov, kde působí Vodohospodářská společnost Benešov, s.r.o. ve které má SLDE majetkovou účast – 100 % akcií. Vlastníkem infrastrukturního vodohospodářského majetku v okrese Benešov jsou obce.

Společnost Lyonnaise ČR sama žádný infrastrukturní majetek neprovozuje, zastupuje zájmy mateřské společnosti, tj. SLDE a zajišťuje servis a spojení se společnostmi, ve kterých má SLDE majetkovou účast.

Ceny za vodné a stočné podléhají věcnému usměrňování podle zákona č. 526/1990 Sb. o cenách. V Cenovém věstníku Ministerstva financí je uvedeno, co je možno do těchto cen promítnout. Společnost VOK jako provozovatel infrastrukturní sítě vodovodů a kanalizací na území okresu Praha – západ vede o návrzích cen vždy jednání s vlastníky těchto sítí, kteří následně vyhlašují stanovenou cenu. Pokud nedojde ke schválení nové ceny za vodné a stočné, platí cena stará. V případě, že by neschválení ceny dalo kvalifikovat jako podstatné porušení smlouvy, existuje možnost od této smlouvy odstoupit.

Pro trh služeb spočívajících v dodávkách pitné vody a odvádění a čištění odpadních vod je charakteristická velká četnost vlastníků infrastrukturního majetku, k jehož provozování vlastníci infrastrukturního majetku uzavírají dlouhodobé smlouvy, příp. smlouvy na dobu neurčitou s provozovatelskými společnostmi, které pro poskytování uvedených služeb mají oprávnění dle zvláštních předpisů.

Dále je pro tento trh charakteristické, že se nejedná o celostátní trh, nýbrž o jednotlivé místní trhy, kde provozovatel má monopolní postavení, neboť spotřebitel odebírající uvedené služby nemá možnost na daném území získat tyto služby od jiného soutěžitele (lokální síťové monopoly).

Na základě výše uvedeného byl relevantní trh pro účely posouzení spojení podniků vymezen takto:

Z hlediska:

- **výrobkového**

Jedná se o dva samostatné trhy, a to:

- trh dodávek pitné vody, prostřednictvím veřejné vodovodní sítě,
- trh služeb spočívajících v odvádění a čištění odpadních vod, prostřednictvím veřejné kanalizační sítě.

- **geografického**

Jedná se o místní trh vymezený územím měst a obcí okresu Praha - západ, na jehož území se nachází veřejné vodovodní a kanalizační sítě, prostřednictvím kterých společnost VOK dodává pitnou vodu a poskytuje služby spočívající v odvádění a čištění odpadních vod.

- **časového**

Jde o trh trvalý, charakterizovaný pravidelně se opakujícími dodávkami uvedeného zboží.

Postavení spojovaných subjektů na relevantním trhu

Pro posouzení spojovaných subjektů na relevantním trhu vycházel úřad z údajů za celý kalendářní rok, tj. období roku 1999.

Společnost SLDE, která je mateřskou společností Lyonnaise ČR i společnost VOK podnikají na stejném výrobkovém trhu, avšak každý na jiném trhu geografickém. SLDE své výrobky a služby na trh ČR nedodává, v ČR má pouze majetkové účasti ve výše uvedených vodohospodářských společnostech. Na výše vymezeném geografickém trhu má společnost VOK monopolní postavení.

Posouzení dopadů spojení

Společnost VOK spojením získá partnera, jehož mateřská společnost má mnohaleté zkušenosti v oblasti provozování vodovodů a kanalizací. Spojením dojde k rozšíření majetkové účasti společnosti SLDE ve vodohospodářských společnostech na území České republiky. SLDE může ovlivnit strukturu společnosti VOK, výši provozních nákladů, stav provozního majetku a tím i výši vodného a stočného pro spotřebitele. Současně však může ovlivnit i kvalitu poskytovaných služeb na provozovaném území.

Právní rozbor

Dle § 8 odst. 2 písm. a) zákona se za spojování podniků považuje i jednání, kdy jedna nebo více osob, které již kontrolují jeden podnik, získají přímou nebo nepřímou kontrolu nad celkem nebo podstatnou částí jiného podniku získáním akcií, obchodních nebo členských podílů.

Dle § 8a odst. 1 zákona podléhá povolení úřadu spojení, které narušuje, nebo může narušit hospodářskou soutěž. Za narušení se považuje, jestliže spojením podniků přesáhne jejich podíl 30 % celkového obratu na celostátním nebo místním trhu daného zboží.

Na základě Smluv o převodu obchodních podílů společnosti VOK, uzavřených dne 13.9.2000 mezi vlastníkem společnosti VOK jako prodávajícími a společností Lyonnaise ČR jako kupujícím získala společnost Lyonnaise ČR 100 % obchodního podílu společnosti VOK, čímž získala přímou kontrolu nad společností VOK a současně nad touto společností získala nepřímou kontrolu společnost SLDE. Dle ustanovení § 8 odst. 2 písm. a) zákona tak došlo ke spojení podniků.

Ve správním řízení bylo prokázáno, že společnost VOK má na vymezeném relevantním trhu monopolní postavení. Spojením podniků získá společnost VOK partnera, jehož mateřská společnost rovněž působí na stejných výrobkových trzích, avšak na jiných geograficky vymezených trzích. Jde tedy o spojení podniků, které naplňuje podmínku § 8a odst. 1 zákona a podléhá povolení úřadu.

Při posuzování spojení podniků realizovaných na uvedených relevantních trzích nemohl úřad využít zkušeností z obdobné praxe Evropské komise (dále jen „EK“), neboť spojení vodohospodářských společností uskutečněná dosud v rámci Evropské unie (dále jen „EU“) nenaplnila stanovené podmínky pro jejich posuzování EK. Problematika koncentrace na uvedených trzích byla v rámci EU dosud řešena na úrovni členských států, přičemž jednotlivé evropské státy mají k posuzování spojení vodohospodářských společností rozdílný přístup, který odráží právní úpravu dané země.

Výhody spojení

Spojování podniků, které narušuje nebo může narušit hospodářskou soutěž podléhá povolení úřadu ve smyslu ustanovení § 8a zákona. Dle ustanovení § 8a odst. 2 zákona úřad spojení povolí, jestliže zúčastnění soutěžitelé prokáží, že újma, která narušením soutěže může vzniknout, bude převážena hospodářskými výhodami, jež spojení přinese.

Z předložených výhod spojení úřad posoudil jako nejvýznamnější z hlediska přínosu pro spotřebitele následující výhody:

- Využití know-how a zkušeností odborníků SLDE přispěje ke zvýšení technické úrovně a snížení investičních nákladů. Dojde k zavedení nových technologií na čištění odpadních vod (tzv. aktivace).

- Ekonomický potenciál společnosti SLDE umožní mj. zprostředkování výhodných úvěrů na investiční akce obcí v oblasti infrastrukturního vodohospodářského majetku.

- Zavedením automatizace v distribuci vody v síti (rozšířením dálkových přenosů, dálkových řízení, zavedení centrálního dispečinku pro celou oblast – poruchy, přesná výše odběru a dodávek vody atd.) bude postupně dosaženo až desetiprocentního snížení ztrát vody, k nimž dochází v průběhu jejích dodávek od zdroje ke konečným odběratelům, což ve svém důsledku přispěje k úspoře nákladů.

- Získání nových zkušeností a odborných znalostí, které budou mít možnost pracovníci společnosti VOK získat na tuzemských a zahraničních stážích u jiných společností skupiny SLDE a využití znalostí zahraničních expertů v tuzemsku přispěje ke zlepšení práce společnosti VOK s veřejností, zejména zkvalitnění zákaznického servisu.

V provedeném řízení úřad posoudil zjištěné skutečnosti ve všech vzájemných souvislostech a z hlediska dopadu spojení na soutěžní prostředí a zhodnotil hospodářské výhody spojení, které účastník řízení předložil.

Na základě provedené analýzy dospěl úřad k závěru, že újma, která narušením soutěže může vzniknout bude převážena hospodářskými výhodami, jež spojení přinese a rozhodl, jak je ve výroku uvedeno.

Poučení o opravném prostředku

Ve smyslu ustanovení § 61 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, lze proti tomuto rozhodnutí podat do 15 dnů od jeho doručení rozklad předsedovi Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže a to prostřednictvím Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže - II. výkonného odboru. Včas podaný rozklad má odkladný účinek.

JUDr. Luděk Svoboda
pověřený řízením II. výkonného odboru

Rozhodnutí obdrží:

JUDr. Jana Došková
advokátka AK KLEIN ŠUBRT DOŠKOVÁ, v.o.s.
Vinohradská 37
120 00 Praha 2